

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 8.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.003.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Beseda o važnih gospodarskih vprašanjih.

Združenje trgovcev v Ljubljani prireja poučna predavanja. V torek, dne 3. oktobra, je bilo prvo predavanje, ki ga je imel bivši minister Ivan Mohorič. Po poročilu »Trgovskega lista« z dne 5. oktobra je g. minister rekel o našem denarništvu to-le:

»Kreditno gospodarstvo je takorekoč prenehalo. Danes ni dobiti kreditov (po sojil), tudi če nudi človek mnogokratno jamstvo in naša emisijska banka (Narodna banka), ki bi morala v tem oziru biti vzor, stavi sama v naših krajih izredno težke pogoje, ki opravičeno zadevajo na kritiko. Od 150 milijonov sezonskih kreditov, ki so bili pretekli mesec odobreni pri Narodni banki za finansiranje žetve in za izvoz, smo dobili pri naših podružnicah v Ljubljani in v Mariboru le komaj 2 in pol milijona, to pa zato, ker se sploh ni več zahtevalo. Novih vlog v denarnih zavodih ni, pač pa je javna tajnost, da vlagajo že tudi ljudje s podeželja v Državno hipotekarno banko in deloma v Poštno hranilnico. Zakaj? Zato, ker vidijo, da sta ta dva zavoda likvidna. Tako sami rušimo naše privatno denarništvo, ki ga smo zgradili s tolikimi napor in žrtvami. Vsi vemo, da državni kapitalizem ne more razviti te iniciativnosti pri pospeševanju gospodarstva, ko naše združne ali regulativne hranilnice. Vendar kljub temu dvigamo denar iz teh, čeprav podzvestno čutimo, da ni dobro, kar delamo.«

O obdavčenju Slovenije je rekel bivši g. minister po poročilu istega lista: »Lani in letos so bili potrebni zopet veliki napor, da vzdržimo ravnotežje državnih financ.«

Naše javne finance so bile zgrajene na posrednih davščinah, na trošarinah, taksah in carinah, vsled česar je bil vpliv gospodarske krize mnogo močnejši. Posredni davki so naenkrat padli na 50 do 60% napram proračunu in da bi se izpadek, ki je na ta način nastal, še vsaj deloma pokrili, so bili izdani znani ukrepi glede plačevanja neposrednih davkov, katerih posledice v sedanji dobi slabe konjunktore vsi občutimo. Našla so se pota in načini, da se je naenkrat uspeh zgradarine povečal na tri ali štirikratni iznos in tudi pri pridobitini ter pri družbah se hoče doseči povečane uspehe, ki samoumevno niso v nikakem skladu z možnostjo pridobitne dejavnosti. Pri praktični oceni so se pokazali pogreški in neenakomernosti, ki jih nihče ne more zanikati in ki bi jih bilo treba v interesu davčne morale

popraviti. Tudi so se opazila mnoga pretriravanja pri ocenah, ki jih ne morem drugače tolmačiti, kakor da davčni organi ne tolmačijo smiselno odredb zakona ali pa se izdajajo izvršilni predpisi, ki gredo preko zakona ali celo proti zakonu.«

Povečanje železniških tarifov.

»Ne smemo prezreti«, je rekel g. minister Mohorič, »da se poleg te ostre

davčne prakse pripravljajo še druge nove obremenitve gospodarstva. Tako bo novembra meseca uveljavljena nova potniška tarifa na železnicah, ki bi naj dala po izvršenih kalkulacijah krog 50 milijonov dinarjev čistih dohodkov. Tarifni odbor je po dolgotrajnem proučevanju položaja vseh panog gospodarstva pretekli teden završil svoje delo in v okviru danega mandata predložil prometnemu ministru načrt za nov razpored železniških vozarin, ki naj bi dale 100 do 200 milijonov dinarjev več dohodkov.«

V NAŠI DRŽAVI.

Naš kraljevi par na potovanju. Zadržali smo poročali, kako se je naš kraljevi par sestal ob priliki razgovora zunanjih ministrov držav Male antante z rumunskim kraljem v Sinaj. Za Rumunijo je posetila kraljeva dvojica Bolgarijo in je bila pristržno sprejeta od bolgarskega kralja. Iz Rumunije sta se napotila kralj in kraljica v Carigrad, kjer se je vršil sestanek s predsednikom turške republike Kemal pašo. Iz Turčije se je odpeljal kralj Aleksander s kraljico na otok Krf, kjer sta bila sprejeta od grških državnikov ter politikov. Svetovno časopisje je z zadovoljstvom priznalo važnost potovanja kraljevega para in je pričakovati kot sad teh posetov v bližnji bodočnosti ustanovitev balkanske zveze, ki bo vezala v prijateljskem duhu vse dežele od Baltika do Egejskega morja.

IZ DRUGIH DRŽAV.

Atentat na avstrijskega kancelarja dr. Dollfussa. Ko se je vračal kancelar dr. Dollfuss dne 3. oktobra popoldne s seje krščansko-socialnega kluba v parlamentu, je oddal nanj 22letni Rudolf Dertil iz samokresa dva strela. Kancelar je bil lažje ranjen in je ostal v domači oskrbi le par dni. Napadalec je bil svojčas vojak avstrijske zvezne vojske, iz katere so ga odpustili radi propagande za hitlerjevce. Po aretaciji je policija dognala, da je imelo vse Dertila za narodnega (Hitlerjevega) socialista. Dejstvo je tudi, da je hotel napadalec po zločinu pobegniti, saj je spravil svoj pripravljen kovček pri nekem prijatelju ter je zažgal cel šop papirjev, ki bi mu bili dokazali marsikaj, ako bi jih bila dobila v roke policija. Po ponesrečenem atentatu so se vršile po Du-

naju navdušene manifestacije za Dollfussa. Dunajski kardinal dr. Innitzer je daroval dne 4. oktobra zahvalno sv. mašo, kateri so prisostvovali vsi člani vlade in diplomatskega zbora. Atentat kancelarja je še poglobil že itak skrajno napeto razmerje med Avstrijo ter Nemčijo.

Dve nemški stranki sta razpuščeni v Čehoslovaki. Čehoslovaška je prepovedala narodno-socialistično (Hitlerjevo) in nemško-nacionalno stranko. Hitlerjevci so bili razpuščeni, ker zasledujejo program za združitev vseh Nemcev, kar je znak nasilja, kršitev ustave ter ogrožanje javnega reda, varnosti ter miru. Nemška nacionalna stranka je bila razpuščena, ker se je hotela združiti z narodnimi socialisti.

Španska vlada odstopila. Pred kratkem imenovani španski ministrski predsednik Lerroux je dobil v parlamentu nezaupnico s 189 glasovi proti 91. Takoj po nezaupnici je predložil predsedniku republike Zamori ostavko svoje vlade, katero je predsednik sprejel. Nalog za sestavo nove vlade je prejel od predsednika Sanchez Roman, ki je hotel zbrati krog sebe vlado nacionalne koncentracije, kar mu ni uspelo in je vrnil mandat. Vlado je sestavil Barrioz. Parlament bo razpuščen. Volitve bodo decembra.

Iz nemirne Kube. Za novega poveljnika kubanske vojske je postavljen narednik Batista. Uprlo se mu je nad 300 častnikov, ki so se zabarikadirali v hotelu »Nacional« v kubanski prestolici.

Ali si že obnovil naročnino?

„Slov. Gospodar“ stane:

celoletno 32 Din,
polletno 16 Din,
četrtletno 9 Din.